

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ

Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
професор *О.М. Власенко*
» *Власенко* 2024р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ПСИХОЛОГІЇ»

Освітній рівень	<u>другий (магістерський) рівень</u> ♣
Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>225 «Медична психологія»</u>
Освітня програма	<u>Медична психологія</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень у психології**» підготовки на другому (магістерському) рівні, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 225 Медична психологія, для студентів I курсу Навчально-наукового інституту психічного здоров'я.

РОЗРОБНИК:

Філоненко Мирослава Мирославівна, професор кафедри загальної і медичної психології НМУ імені О.О. Богомольця, доктор психологічних наук, професор

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і медичної психології
Протокол від «13» червня 2024 року №22

Завідувач кафедри, професор _____ **М.М. Матяш**

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з медико психологічних дисциплін

Протокол від « 25 » 06 2024 року № 6

Голова циклової методичної комісії,
професор _____

Омелянович В.Ю.

Перезатверджено:

На 20__-20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. Протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__-20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. Протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__-20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. Протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20__-20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. Протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів - 3 кредити	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибіркова
Модулів - 1	Спеціальність: 225 Медична психологія	Рік підготовки: 1
Змістових модулів - 1		Семестр: 1 або 2
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Лекції: 10 годин
Загальна кількість годин - 90		Практичні заняття: 20 годин
Тижневих годин:- аудиторних – 2, самостійна робота студента - 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «магістр»	Самостійна робота: 60 год
		Вид контролю: диференційований залік

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Метою викладання навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є: систематизація теоретичних і практичних знань з дисциплін, розкрити теоретичну та практичну підготовку за фахом, допомогти молодим дослідникам оволодіти методикою наукового пошуку, розвинути навички самостійної дослідницької роботи, підвищити власну наукову активність, наукові здібності, розвинути наукове мислення, забезпечити формування на цій основі науково-дослідних умінь та навичок, застосування їх у навчальній та професійній діяльності, що є важливим елементом у підготовці майбутніх фахівців з медичної психології.

Основними завданнями вивчення дисципліни «**Основи наукових досліджень**» є: навчити майбутніх лікарів-психологів обґрунтовувати актуальність обраної теми дослідження, обирати оптимальні шляхи досягнення мети і розв'язання поставлених у роботі завдань, визначати об'єкт і предмет дослідження, аналізувати науково-методичну літературу, а також літературно і технічно правильно оформляти наукові результати, визначати їх практичну значущість і наукову новизну в даній галузі дослідження.

Здатні продемонструвати: розв'язання типових та складних задач і проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Володіти навичками: навичку аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; навичку вибору способів вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, прийняття та аргументації власних рішень щодо їх розв'язання; доступно формулювати думку, дискутувати, обстоювати власну позицію, тощо.

Самостійно вирішувати: завдання, пов'язані з пошуком інформації з різних джерел, для вирішення професійних завдань; практичні задачі, пов'язані з професійним самовдосконаленням; завдання розробки програми з даного курсу тощо.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна «**Основи наукових досліджень**».

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України другий (магістерський) рівень вищої освіти дисципліна «**Основи наукових досліджень**», забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

Загальні:

ЗК 1 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 7 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 8 Здатність до між особистісної взаємодії.

ЗК 9 Здатність працювати в команді.

ЗК 10 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК11 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК12 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 13 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

ЗК 14 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

Спеціальні:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб'єктивних і об'єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 3. Здатність до формулювання повного функціонального діагнозу та/або діагностичного формулювання в т.ч. реєстр-синдрому з урахуванням оцінки фізичного, психічного розвитку, клінічного діагнозу та диференційної діагностики.

СК 4. Здатність до вибору оптимальних методів та проведення клінічної / психологічної діагностики пацієнта.

СК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження та аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 6. Здатність до планування, організації та здійснення психологічного дослідження, використання валідного і надійного психодіагностичного інструментарію, аналізу та систематизації отриманих результатів, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

СК 8. Здатність до здійснення медико-психологічних інтервенцій.

СК 9. Здатність до використання науково-верифікованих методів та технік, використання моно- і комбінованих схем комплексного лікування з застосуванням медикаментозної терапії.

СК 10. Здатність надання медико-психологічної допомоги.

СК 11. Здатність до діагностування невідкладних станів, визначення тактики і надання екстреної та невідкладної медичної допомоги.

СК 12. Здатність до практичного використання психологічного впливу та психотерапії.

СК 13. Здатність до проведення експертної оцінки психологічного стану людини та експертизи працездатності (медико-соціальної, військово-лікарської, психолого-психіатричної, судової, медико-педагогічної).

СК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.

СК 15. Здатність до здійснення психологічної реабілітації населення.

Результати навчання з дисципліни:

РН 1. Обирати та застосовувати надійний діагностичний та психодіагностичний інструментарій для здійснення медичних та психологічних інтервенцій.

РН 2. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження, критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки, представляти результати власних досліджень усно / письмово для поінформованої аудиторії.

РН 3. Визначати попередній клінічний, психологічний, патопсихологічний діагноз, функціональний стан, здійснювати диференційну діагностику у відповідності до сучасних класифікаторів захворювань.

РН 4. Здійснювати ідентифікацію, підготовку і виконання психологічного (медико-психологічного) втручання, яке необхідне для досягнення поставленої мети, використовуючи результати психодіагностики.

РН 5. Визначати принципи, тактику, характер лікування, реабілітації, медичної, психологічної, психоконсультаційної (психотерапевтичної), медико-психологічної допомоги.

РН 6. Розробляти моделі, стратегії й план дій щодо здійснення психологічних (медико-психологічних) втручань і надання послуг.

РН 7. Інтерпретувати та прогнозувати вплив лікування на перебіг хвороби/розладу з метою оптимізації програм медичної, психологічної та медико-психологічної допомоги.

РН 8. Визначати та вести контингент осіб, яким надається медична, психологічна та медико-психологічна допомога.

РН 9. Вести медичну документацію згідно вимог чинного законодавства та стандартів,

РН 10. Відшукувати необхідну інформацію у професійній та науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію, застосовувати її для вдосконалення медичної практики.

РН 11. Проводити обстеження та/або патопсихологічну діагностику з метою прогнозування результатів лікування та/або медико-психологічної (психологічної) допомоги на всіх її етапах.

PH 12. Планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження, спрямовані на отримання нових знань та/або створення нових технологій у сфері медичної психології.

PH 13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проектів у сфері медичної психології.

PH 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері медичної психології, та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

PH 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

МОДУЛЬ 1. «Основи наукових досліджень»

Конкретні цілі вивчення модуля: застосовувати основні принципи наукового дослідження; виводити основні категорії наукових досліджень (визначати об'єкт, предмет дослідження, його мету, виводити гіпотезу дослідження, наукову та практичну значущість дослідження); володіти на практиці методами наукових досліджень; працювати з різновидами наукових досліджень; структурувати наукову роботу, окреслювати проблематику та побудову плану-проекту майбутнього дослідження; складати здійснювати пошук нової інформації та працювати з джерелами; здійснювати підготовку рукопису наукового дослідження, його оформлення та захист, володіти етикою науковця.

Тема 1. Предмет, завдання і структура наукознавства

Наука як система знань. Наука. Наукові дослідження. Історія становлення та розвитку науки. Предмет і завдання курсу. Наукові дослідження як вид творчої діяльності. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Основи наукознавства. Предмет, завдання і структура наукознавства. Критерії науковості знань. Класифікація наук. Система науково-дослідницьких закладів України. Академічна, галузева наука та наука вищих навчальних закладів. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів. Аспірантура. Докторантура. Здобувачі наукового ступеня. Наукова школа як головна неформальна структура науки.

Тема 2. Категоріальний апарат наукового дослідження

Концепція дослідження. Тема, об'єкт, предмет, мета дослідження, обґрунтування актуальності дослідження, виведення гіпотези, види гіпотез. Наукова, теоретична та практична значущість наукового дослідження. Вирішення творчого завдання. Етапи творчого процесу. Основні види наукового викладу матеріалів дослідження. Монографія, підручник, навчальний посібник, наукова стаття, тези доповіді, рецензія, анотація, науковий звіт. Підготовка реферату. Система послідовного розвитку думки при висловленнях під час словесного вираження наукової думки. Побудова речень з синтаксичними зв'язками. Характеристика науково тексту.

Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку

Загальні проблеми методології наукового дослідження. Розмежування методології та методів дослідження. Фундаментальні (філософські), загальнонаукові, конкретно-наукові методологічні принципи. Історичний підхід (історико-генетичний, порівняльно-історичний, історико-типологічний методи). Термінологічний підхід (методи термінологічного аналізу і операціоналізації понять). Системний підхід (структурно-функціональний, системно-діяльнісний, системно-генетичний аналізи).

Методологічний апарат наукового дослідження. Рівні методологічного аналізу. Логіка – як наука про закон. Методи наукового дослідження. Вимоги до наукового методу.

Метод науки. Класифікація методів наукового дослідження за рівнем методологічного аналізу. Рівні наукового пошуку. Програма наукового пошуку. Класифікація методів за характером пізнавальної діяльності. Класифікація методів за способом організації дослідження. Емпіричні методи наукового дослідження. види наукової творчості. План. Рубрикація тексту. Виписки. Цитати. Тези і конспект. Анотація, реферат, стаття. Усні різновиди наукового стилю мовлення. Доповідь і виступ з доповіддю. Лекція і наукова дискусія. Підготовка до виступу і виголошення промови. Письмові види наукової творчості. Загальна схема наукового дослідження. Вибір теми наукової роботи. Актуальність. Формулювання мети і завдання. Визначення об'єкта і предмета дослідження. Методи дослідження. Вивчення науково-теоретичної літератури. Хронологічне і проблемно-тематичне обмеження рамок дослідження. Визначення кола проблем, що підлягають розв'язанню, їх систематизація. Завершення наукових студій, формулювання висновків, вибір жанрової форми та складання плану проспекту наукової праці. Етика вченого. Професійна етика. Історичні теорії етики вченого.

Тема 4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації

Первинна і вторинна інформація. Методи доказу достовірності: аналітичні, експериментальні, підтвердження практикою. Типологія письмових, образотворчих, архівних та інших джерел, методика їх пошуку та опрацювання. Інтернет-ресурси, специфіка їх використання. Наукові бібліотеки, їх організація і документальні ресурси. Бібліографічні видання. Архівні джерела дослідження. Бази даних сучасних інформаційних мереж. Проблематика досліджень соціальних комунікацій. Принципи роботи з науковою літературою. Форми запису опрацьованого матеріалу (анотація, план, тези, конспект, цитування). Записи в зошитах, на окремих аркушах і на картках: особливості й переваги. Систематизація наукової літератури. Ведення досьє, організація картотек. Вирізки з періодики та ксерокопії, техніка їх зберігання і використання. Ведення робочого щоденника наукового дослідження. Фіксування робочих гіпотез, уточнення предмету дослідження, напрямків збирання матеріалів із урахуванням наявної інформації. Деталізація попереднього плану дослідження. Робота над публікаціями, рефератами і доповідями. Місце наукових комунікацій у сучасних масово-інформаційних процесах. Популяризація результатів наукових досліджень. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження. Спеціалізована комунікація через Інтернет. Наукові семінари, конференції, конгреси: форми участі й обміну результатами наукових досліджень. Зв'язки науковців із громадськістю. Функції та різновиди наукових публікацій. Підготовка тез доповіді: рекомендований обсяг, структура. Форми усного оприлюднення наукових результатів: доповідь і повідомлення. Структура тексту доповіді. Методика написання доповіді. Повідомлення. Вимоги до усного виступу. Реферат як наукова робота. Різновиди рефератів.

Тема 5. Підготовка, оформлення і захист наукової роботи

Специфіка курсової, дипломної, бакалаврської роботи. Методичні прийоми викладу наукових матеріалів: послідовний, цілісний, вибірковий. Визначення загального обсягу роботи. Логічна послідовність викладу матеріалу. Літературне й технічне оформлення результатів дослідження. Мова і стиль наукової праці. Загальні вимоги до технічного оформлення. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання. Посилання. Додатки. Підготовка до захисту та захист курсової, дипломної, бакалаврської роботи. Керівництво курсової, дипломної, бакалаврською роботою, її рецензування. Особливості бакалаврського кваліфікаційного дослідження. Рекомендації щодо

проведення захисту наукового дослідження. Найбільш типові помилки при захисті. Виступ наукового керівника.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам.р.
Модуль 1. «Основи наукових досліджень у психології»				
<u>Змістовий модуль I. «Основи наукових досліджень у психології»</u>				
Тема 1. Предмет, завдання і структура наукознавства	16	2	4	10
Тема 2. Категоріальний апарат наукового дослідження	16	2	4	10
Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку	16	2	4	10
Тема 4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації	16	2	4	10
Тема 5. Підготовка, оформлення і захист наукової роботи	26	2	4	20
Всього:	90	10	20	60

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Тема 1. Предмет, завдання і структура наукознавства	2
2.	Тема 2. Категоріальний апарат наукового дослідження	2
3.	Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку	2
4.	Тема 4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації	2
5.	Тема 5. Підготовка, оформлення і захист наукової роботи	2
Всього:		10

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Основи наукових досліджень у психології» семінарські заняття не заплановані.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Тема 1. Предмет, завдання і структура наукознавства	4
2.	Тема 2. Категоріальний апарат наукового дослідження	4
3.	Тема 3. Методологія та методи наукового пошуку	4
4.	Тема 4. Пошук, накопичення та обробка наукової інформації	4
5.	Тема 5. Підготовка, оформлення і захист наукової роботи	4
Всього:		20

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «**Основи наукових досліджень у психології**» лабораторні заняття не заплановані.

9. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п.п.	Тема	К-ть Годин
1.	Пошук наукових журналів з галузі медицини, індекс цитування, науково-інформаційні системи, бази даних та веб-сайти.	6
2.	Реєстрація в науково-інформаційних системах, базах даних та веб-сайтах.	6
3.	Пошук необхідних публікацій в електронних наукових інформаційних системах, базах даних та веб-сайтах (за автором, тематикою та ключовими словами).	6
4.	Вибір можливої сфери досліджень – з урахуванням актуальності, джерел фінансування та особистого інтересу.	6
5.	Створення індивідуального профілю в інформаційних системах, базах даних та веб-сайтах.	6
6.	Підготовка наукових тез відповідно до вимог.	8
7.	Підготовка наукової статті відповідно до вимог.	6
8.	Підготовка до презентації наукових досліджень та їх захист	16
ВСЬОГО ГОДИН:		60

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри (*Протокол від «18» червня 2021 року №21*). Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем.

Виконання **індивідуального завдання** передбачає підготовку повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем:

1. Загальна характеристика форм студентської наукової роботи.
2. Характеристика наукового стилю викладу матеріалу.
3. Форми роботи з науковою літературою.
4. Конспектування: види, вимоги до конспектування.
5. Реферат як форма роботи з науковою літературою.
6. Реферативна література.
7. Анотація як форма роботи з науковою літературою.
8. Анотована література.
9. Рецензія. Відгук.
10. Основні ланки наукового дослідження (загальна характеристика).
11. Бібліографічні вимоги до наукового дослідження.
12. Загальна характеристика методів психолого-педагогічних наукових досліджень.
13. Соціологічні методи: завдання, різновиди, переваги, недоліки, сфера застосування, специфіка використання.
14. Методи опитування: загальна характеристика.
15. Анкетування: сутність методу, вимоги до анкетування та анкетера, види анкетування, сфери використання.
16. Технологія розгортання запитання (за Геллапом).
17. Інтерв'ювання як соціологічний метод.
18. Метод вивчення документації.
19. Метод вивчення і узагальнення досвіду.
20. Загальна характеристика емпірико-теоретичних методів дослідження.
21. Тестування як метод психолого-педагогічного дослідження: сутність, завдання, різновиди, вимоги до використання, сфера застосування.
22. Підготовча робота до тестування.
23. Метод експерименту: загальна характеристика.
24. Структура експерименту та особливості діяльності науковця на кожному етапі.
25. Методи експертної оцінки: особливості, завдання, різновиди, сфери використання.
26. Способи обробки одержаної інформації.
27. Наукове дослідження: загальна характеристика, завдання, структура, види.
28. План наукового дослідження.
29. Історія становлення та розвитку науки в Україні.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.

1) За джерелом інформації: а) словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда; б) наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація; в) практичні: вправи.

- 2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою й інтернет-ресурсами; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; інтерактивні методи навчання, створення ситуацій пізнавальної новизни та зацікавленості.

12. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ, ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється в процесі вивчення дисципліни на Практичних заняттях і проводиться у терміни, які визначаються календарним планом. Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблення навичок проведення розрахункових робіт, умінь самостійно опрацювати тексти, здатності осмислити зміст теми, умінь публічно чи письмово представити певний матеріал (презентація).

Об'єктами поточного контролю знань студентів є: систематичність, активність, своєчасність та результативність роботи над вивченням програмного матеріалу дисципліни, у т.ч. виконання творчих завдань та розв'язання задач; виконання завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль знань, вмінь та навичок студентів передбачає застосування таких видів: тестові завдання; розрахункові завдання; обговорення проблеми, дискусія; аналіз конкретних ситуацій (поданих у вигляді усного, текстового або графічного матеріалу); ділові ігри (кейс-методи); презентації результатів роботи; інші.

Кінцевий контроль, форма кінцевого контролю – **диференційний залік (ДЗ)** передбачає визначення рівня сформованих знань і навичок. Його проводять по завершенню вивчення дисципліни. Він включає контроль теоретичної та практичної підготовки. До кінцевого контролю з дисципліни допускаються студенти при умові **відвідування не менше 75% навчальних аудиторних занять** (лекцій, практичних занять) із всією накопиченою сумою балів впродовж вивчення дисципліни. У випадку, якщо студент відвідав **менше, ніж 75%** (пропусків у студента **більше 25% занять**) навчальних аудиторних занять, то він вважається таким, який не виконав навчальну програму й навчальний план з дисципліни, а отож має право повторно вивчати дисципліну (*Додаток 2 положення 782 наказу від 30.09.2019р.*).

Форма проведення (ДЗ) визначається навчальною робочою програмою з дисципліни. При встановленні оцінки за дисципліну враховують накопичену студентом кількість балів за поточне навчання.. Допуском до складання (ДЗ) є 75% відвідування навчальних аудиторних занять, в тому числі і лекцій. Студент складає ДЗ з **тією кількістю балів**, яку він накопичив впродовж **поточного навчання**. Форма проведення ДЗ та вид завдань визначаються навчальною (робочою) програмою з дисципліни та регламентом кафедри. Зарахування кредиту за вивчену дисципліну здійснюється при умові накопичення загальної кількості отриманих студентом балів, що має бути не меншою за мінімальну, яка визначена робочою навчальною програмою з дисципліни і відповідає

мінімальному значенню оцінки **E**, а отже, складає **111 балів**. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність – 200 балів за шкалою ECTS..

Оцінювання результатів складання підсумкового контролю здійснюється за 200 бальною системою контролю знань, прийнятого в університеті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях. (Додаток 2 положення 782 наказу від 30.09.2019р).

Оцінювання знань із дисципліни проводять за відповідною шкалою:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
170-200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
155-169	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
140-154		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
125-139	Задовільно	D	Задовільно (непогане, але зі значною кількістю недоліків)
111-124		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
60-110	Незадовільно	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-59		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

Під час оцінювання засвоєння кожної теми модуля студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною) шкалою та за 200-бальною шкалою з використанням прийнятих та затверджених критеріїв оцінювання для відповідної дисципліни. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою програми для вивчення теми. Студент повинен отримати **оцінку з кожної теми**. Виставлені за традиційною шкалою оцінки конвертуються у бали залежно від кількості тем у модулі.

Вага кожної теми у межах одного модуля в балах має бути однаковою, і визначатися кількістю тем у модулі. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Номер модуля кількість навчальних	Кількість	Кількість оцінюваних	Конвертація у бали традиційних оцінок		Виконання індивідуального
			Традиційні оцінки		

			"5"	"4"	"3"	"2"	
Модуль 1 90/3,0	1	10	19	15	11	0	10

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Загальне оцінювання модуля дисципліни.

Поточна успішність максимальна – 200 б. Тем практичних занять – 10	Диф. залік (ДЗ)
Змістовий модуль 1 – 10 тем 1 тема – 19 балів Разом – 190 балів Індивідуальна робота 10 балів	Диф. залік
РАЗОМ сума балів	200

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Для успішного оволодіння знаннями з дисципліни «Основи наукових досліджень у психології» студентам пропонуються тематичні плани лекцій, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальні завдання, методичні рекомендації по вивченню тем практичних занять, питання тестового контролю, мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, документальні фільми, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Наукові дослідження як вид творчої діяльності.
2. Назвіть основні методи емпіричного дослідження.
3. Охарактеризуйте сутність методу спостереження. Назвіть вимоги до спостереження.
4. Розкрийте сутність методу порівняння. Назвіть види порівняння.
5. Охарактеризуйте сутність методу експерименту. Назвіть види експерименту.
6. У чому полягає особливість теоретичних методів наукового дослідження?
7. Дайте характеристику основних етапів проведення теоретичних досліджень.
8. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження.
9. Основи наукознавства. Предмет, завдання і структура наукознавства.
10. Критерії науковості знань.
11. Основні поняття науки: наукова ідея, гіпотеза, наукова теорія, поняття, термін.
12. Класифікація наук. Результати наукових досліджень.
13. Система науково-дослідницьких закладів України.
14. Академічна, галузева наука та наука вищих навчальних закладів. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів.
15. Нормативно-правова база.
16. Здобувачі наукового ступеня.

17. Організація і форми науково-дослідної роботи студентів; навчально-наукові семінари, участь у наукових гуртках, конференціях студентського наукового товариства, конкурсах на кращу студентську роботу.
 18. Загальна схема наукового дослідження.
 19. Вибір теми наукової роботи. Актуальність. Формулювання мети і завдання. Визначення об'єкта і предмета дослідження.
 20. Методи дослідження. Галузі застосування результатів.
 21. Вивчення науково-теоретичної літератури. Хронологічне і проблемно-тематичне обмеження рамок дослідження. Визначення кола проблем, що підлягають розв'язанню, їх систематизація.
 22. Завершення наукових студій, формулювання висновків, вибір жанрової форми та складання плану-проспекту наукової праці.
 23. Загальні проблеми методології наукового дослідження.
 24. Розмежування методології та методів дослідження.
 25. Фундаментальні (філософські), загальнонаукові, конкретно-наукові методологічні принципи.
 26. Методи доказу достовірності: аналітичні, експериментальні, підтвердження практикою.
 27. Інтернет-ресурси, специфіка їх використання.
 28. Наукові бібліотеки, їх організація і документальні ресурси. Бібліографічні видання. Архівні джерела дослідження. Бази даних сучасних інформаційних мереж.
 29. Принципи роботи з науковою літературою.
 30. Форми запису опрацьованого матеріалу (анотація, план, тези, конспект, цитування).
 31. Записи в зошитах, на окремих аркушах і на картках: особливості й переваги.
 32. Систематизація наукової літератури. Ведення досьє, організація картотек.
 33. Вирізки з періодики та ксерокопії, техніка їх зберігання і використання. Ведення робочого щоденника наукового дослідження.
 34. Фіксування робочих гіпотез, уточнення предмету дослідження, напрямків збирання матеріалів із урахуванням наявної інформації. Деталізація попереднього плану дослідження.
 35. Літературне й технічне оформлення результатів дослідження.
 36. Мова і стиль наукової праці.
 37. Загальні вимоги до технічного оформлення.
 38. Бібліографічний опис: загальні вимоги та правила складання. Посилання.
- Додатки.
39. Підготовка до захисту та захист курсової роботи.
 40. Популяризація результатів наукових досліджень.
 41. Система фахової періодики для публікації результатів дослідження.
 42. Наукові семінари, конференції, конгреси: форми участі й обміну результатами наукових досліджень. Зв'язки науковців із громадськістю
 43. Функції та різновиди наукових публікацій.
 44. Підготовка тез доповіді: рекомендований обсяг, структура.
 45. Форми усного оприлюднення наукових результатів: доповідь і повідомлення.
 46. Повідомлення. Вимоги до усного виступу.
 47. Реферат як наукова робота. Різновиди рефератів.
 48. Які серед загальнонаукових методів найчастіше використовуються на теоретичному рівні дослідження?
 49. Охарактеризуйте такі теоретичні методи дослідження, як аналіз та синтез.
 50. Поясніть сутність індуктивного та дедуктивного методів науково-го дослідження.
 51. У чому полягає зміст методів порівняння, формалізації та абстрагування?

52. Розкрийте особливості методу моделювання.
53. Дайте визначення сутності поняття "наукове видання".
54. Чим відрізняються науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання?
55. Що відноситься до наукових неперіодичних видань.
56. Які ви знаєте види монографій?
57. Наведіть форми висвітлення підсумків наукової роботи.
58. Що відноситься до результатів винахідницької діяльності?
59. Де може відбуватися усна передача інформації про наукові результати?
60. Дайте визначення сутності наукової конференції, їх види.
61. Які ви знаєте форми участі в дискусії?
62. Що таке науково-дослідний процес?
63. Поясніть, що розуміють під науковим напрямом, проблемою, комплексною проблемою, темою, науковим питанням.
64. Охарактеризуйте окремі стадії науково-дослідного процесу.
65. Назвіть структурні елементи програми дослідження.
66. Дайте визначення об'єкта й предмета дослідження.
67. Назвіть загальні критерії обґрунтування теми наукового дослідження.
68. Охарактеризуйте етапи створення нової інформації.
69. Поясніть, що є планами наукового дослідження.
70. Охарактеризуйте безпосередні впливи на продуктивність діяльності науковця.
71. Поясніть, що включає системи елементів наукової організації праці.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Основи наукових досліджень: підручник (для спец. "Екологія") / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, Я. В. Радовенчик. — К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. - 132 с.
2. Марта Мальська, Наталія Паньків М 21 Основи наукових досліджень : навчальний посібник / Марта Мальська, Наталія Паньків. – Львів : Видавництво ЛНУ імені Івана Франка, 2020. - 226 с.

Додаткова:

1. Артемчук Г.І., Курило В.М., Кочерган М.П. Методика організації науково-дослідної роботи. – К.: Форум, 2000. (К-ть сторінок)
2. Основи наукових досліджень : підручник (для спец. "Екологія") / Ю. В. Носачова, О. І. Іваненко, Я. В. Радовенчик. — К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. — 132 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Бібліотека : <http://pidruchniki.com/>
2. Он лайн бібліотека: twirpx.com
3. Методологія науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interpedagogika.ru>.
4. Методологія науки – Fajr [Електронний ресурс]. – Режим доступу : sites.google.com/site/fajrru/Home/scientific.
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua>.
6. Національна парламентська бібліотека України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nplu.kiev.ua>.
7. Харківська державна наукова бібліотека ім. Короленка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenko.kharkov.com>.